

วินัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ความสำคัญของวินัย

ประเทศชาติที่เจริญรุ่งเรือง และสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ล้วนแต่พลเมืองของประเทศนั้นได้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ สำหรับประเทศไทย จากประวัติศาสตร์เป็นที่ประจักษ์ว่า การกอบกู้อิสรภาพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชนั้น เพราะความมีวินัยที่ดีของบรรพบุรุษไทยยุคนั้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเรื่องวินัยไว้หลายประการในโอกาสต่าง ๆ กัน ว่า

“สามัคคี มีวินัย คือปัจจัยสร้างชาติ”

“ระเบียบวินัยดี เป็นสิ่งซึ่งความเจริญ”

“วินัยและความเมตตาเพื่อแม่ เป็นสิ่งที่บ้านเมืองต้องการ เป็นองค์คุณสำคัญส่วนหนึ่งจะช่วยให้ลูกเสือสามารถรักษาสร้างเสริมความเป็นปึกแผ่นของคนไทยไว้ได้ในวันหน้า จรรโลงประเทศไทยให้เจริญมั่นคงตลอดไปได้”

“ข้าพเจ้าใคร่จะเตือนพร้อมทั้งขอให้ลูกเสือตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนตั้งใจ ทบทวนศึกษาวินัยและหน้าที่ของตน ๆ ให้ทราบกระจ่างด้วยสติรู้ตัวและด้วยปัญญา รู้คิดตามเหตุผล เพื่อให้สัมฤทธิ์ประโยชน์อันเป็นคุณแก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง”

“ถ้าตั้งใจศึกษาฝึกหัดตนตามระเบียบวินัยและแบบธรรมเนียมของลูกเสือให้แน่นแนต่อไป ก็จะมีความรู้ ความดี ความเจริญอย่างเต็มที่ และสามารถที่จะคุ้มครองรักษาประเทศไทยไว้ได้อย่างแน่นอน”

“หลักการและจรรยาของลูกเสือนั้น เมื่อได้ฝึกหัดอบรมให้ถูกต้องครบถ้วน โดยบริสุทธิ์แล้ว ย่อมจะทำให้บุคคลมีจิตใจที่พร้อมเพรียง มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกันยิ่งขึ้น และเข้มแข็ง เชื้อมั่นในความดีงามมากขึ้น ทั้งมีระเบียบวินัยที่ดี มีความเข้าใจอันถูกต้อง ในเรื่องประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ ทำให้สามารถเป็นที่พึ่งของตนเอง และของผู้อื่นได้ในที่สุด”

“การที่ลูกเสือมีโอกาสเข้ามารับการฝึกหัดอบรมให้ความรู้ ความสามารถเป็นพิเศษให้มีระเบียบ วินัย และให้รู้จักเห็นใจ จริงใจต่อผู้อื่น พร้อมทั้งถือเอาเป็นหน้าที่ที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเมตตา เพื่อแม่โดยไม่เลือกชาติ ชั้น วรรณะ นับเป็นการที่เป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่ง”

“การสร้างเสริม วินัย สามัคคีและหน้าที่นั้น เป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ย่อมให้คุณหรือโทษได้มากเท่า ๆ กันทั้ง 2 ทาง จำเป็นต้องพิจารณาให้ถ่องแท้แน่ชัดก่อนว่าปราศจากโทษ เป็นประโยชน์เป็นธรรม ไม่เคลือบแฝงไว้ด้วยสิ่งชั่วร้าย”

ความหมายของวินัย

“วินัย” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ว่า “การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับข้อปฏิบัติ”

“วินัย” ไม่ใช่เป็นเรื่องของทหารหรือตำรวจเท่านั้น เป็นเรื่องของทุกคนในชาติไม่ว่าจะอยู่ในฐานะตำแหน่งหน้าที่การงานใด ๆ ในหน่วยราชการ องค์กร ห้างร้าน แม้แต่งานส่วนตัวย่อมต้องการได้ ผู้ที่มีระเบียบวินัยเข้ามาาร่วมด้วยกันทั้งนั้น หน่วยงานใดมีระเบียบวินัยดี เป็นที่เชื่อได้ว่าหน่วยงานนั้นจะทำงานด้วยกันอย่างมีความสุข และเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า”

วินัยมีความจำเป็นอย่างไร

การประกอบกิจกรรมทุกอย่างหรือการฝึกอบรมทุกประเภทที่ทำกับคนหมู่มาก ถ้าขาดวินัยเสียแล้วก็เท่ากับเป็นการล้มเหลวทุกสิ่งทุกอย่างโดยสิ้นเชิง ลูกเสือที่มีระเบียบวินัย เชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาย่อมที่จะเป็นพลเมืองดีในอนาคต ลูกเสือที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีสามารถเป็นผู้นำได้ เพราะว่าเป็นคนที่รักษาสัจย์ ประพฤติตนตามกฎกติกา เป็นคนมีน้ำใจเมตตาอารี เสียสละ สิ่งเหล่านี้ย่อมติดตัวไปเป็นนิสัยเกิดขึ้นในตัวเองตลอดเวลา วินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากในกองลูกเสือ คนที่มีคุณภาพควรได้รับการฝึกฝนให้มีระเบียบวินัย ทำให้รู้จักการทำตนเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ที่เป็นหัวหน้า หรือทำตนในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ซึ่งจะนำประโยชน์มาให้ตน ทั้งในด้านส่วนตัวและหน้าที่การงาน วินัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สร้างและส่งเสริมเยาวชนจะได้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตั้งแต่ยังอยู่ในเยาว์วัย เมื่อเติบโตใหญ่จะเป็นกำลังสำคัญช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วินัย มีอยู่ 2 ประเภท

1. **วินัยภายนอก** ซึ่งเกิดจากการให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำในการฝึกอบรมต้องเข้มงวดตามลักษณะหรือกิจการแต่ละประเภท เพื่อที่จะให้ปฏิบัติตามเกิดลักษณะนิสัยวินัยภายนอกไม่ยังยื้ออยู่ได้นาน หากว่าผู้ที่ไม่พอใจก็อาจจะเฉย หรือวางเฉย เมื่อไม่มีการกำหนดไว้ หรือไม่มีใครรู้เห็น

2. **วินัยภายใน** เป็นที่พึงประสงค์เพราะเป็นวินัยที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจเพราะเห็นคุณค่าการฝึกอบรมฝึกอบรม จึงต้องเน้นหนักในการสร้างวินัยภายใน ด้วยการกวดขัน การประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง วินัยภายในเป็นสิ่งที่ต้องการให้มีอยู่ในทุกคน

วินัยที่ดีเกิดจากความรัก ความเลื่อมใสศรัทธา เด็ก ๆ ย่อมเชื่อฟังและเคารพเลื่อมใสผู้ที่ฉลาดกว่าตน มีอายุมากกว่าตน รูปร่างใหญ่กว่าตน ผู้กำกับลูกเสือจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการสร้างสมวินัยให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ผู้กำกับลูกเสือจึงต้องวางตัวให้ดีที่สุด มีบุคลิกภาพที่น่านับถือ ยิ้มแย้มแจ่มใสพูดจาชัดถ้อยชัดคำเด็กก็จะเกิดความสนใจรักใคร่นับถือนิยมชมชอบและเลื่อมใสศรัทธาเด็กก็ จะให้ความร่วมมือในอันที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งผลที่สุดการปฏิบัติตามคำสั่งหรือปฏิบัติตัวให้อยู่ในระเบียบวินัยของลูกเสือก็จะดูเป็นของง่าย และ ผู้กำกับลูกเสือก็ควรจะกวดขันในเรื่องวินัยและการเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความรวดเร็ว และเคร่งครัด แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ก็ไม่ควรปล่อยเลยไป

กองลูกเสือใดมีระเบียบวินัยที่ดีแล้ว กองลูกเสือนั้นก็จะมีความสุข ประสบผลสำเร็จในกิจการต่าง ๆ ได้โดยง่าย

สิ่งที่จะช่วยให้ลูกเสือได้มีระเบียบวินัยที่ดี ได้แก่

1. การใช้คำสั่งให้ปฏิบัติอย่างง่าย ๆ เป็นคำสั่งตรง ๆ มีจุดหมายที่แน่นอน ไม่ใช่คำสั่งที่เกิดจากการข่มขู่
2. พิธีการต่าง ๆ เพราะในพิธีการต่าง ๆ ทำให้ลูกเสืออยู่ในอาการสำรวม
3. การตรวจในการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกอง หรือการตรวจการอยู่ค่ายพักแรมในตอนเช้า เป็นการช่วยให้ลูกเสือได้รักษามาตรฐานและระเบียบวินัยของกองลูกเสือให้มีระดับดีขึ้น
4. เครื่องแบบมีความหมายสำหรับชื่อเสียงของขบวนการลูกเสือต้องแต่งตามตำแหน่งที่ได้รับในปัจจุบัน และถูกต้องตามกฎกระทรวง ๆ บุคคลภายนอกเขาจะมองและตัดสินเราด้วยสิ่งที่เขาเห็นเท่านั้น ผู้แต่งเครื่องแบบจะต้องสำรวมกริยาวาจา ไม่กระทำการใดที่จะทำให้เสื่อมเสีย
5. การอยู่ค่ายพักแรมต้องทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การฝึกอบรมกิจกรรมทางน้ำ
7. งานชุมนุมลูกเสือ
8. การฝึกอบรมในท้องถิ่นทุรกันดาร
9. การเดินทางไกล ได้รับความเหน็ดเหนื่อย ต้องอดทน เห็นใจซึ่งกันและกัน
10. ระเบียบแถว เป็นวิธีการฝึกที่จะต้องให้ปฏิบัติตามคำบอกคำสั่ง
11. สิ่งแวดล้อม ที่มองเห็นเป็นแบบอย่างที่จะกระทำตาม
12. ตัวอย่างที่ดีของผู้กำกับเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่ลูกเสือจะเกิดศรัทธายึดถือเป็นแบบอย่าง

เครื่องแบบ

องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการลูกเสือ คือ เครื่องแบบ มีความสำคัญที่จะให้รู้กันภายในของ ขบวนการลูกเสือและบุคคลภายนอกโดยทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดวินัยที่ดีได้ เครื่องแบบ-ลูกเสือไทยมีความหมายและสำคัญกว่าลูกเสือประเภทอื่น ๆ ด้วยเหตุว่า เครื่องแบบได้รับพระราชทานจาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริออกแบบนำมาใช้ และเป็นเครื่องทรงขององค์ พระมหากษัตริย์มาทุกรัชกาลจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1. เครื่องหมายประกอบของเครื่องแบบลูกเสือไทย จำแนกได้ออกเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่ม 1 องค์พระประมุขคณะลูกเสือแห่งชาติ และพระบรมวงศานุวงศ์

กลุ่ม 2 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั่วไป ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

กลุ่ม 3 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือประเภทต่าง ๆ รวมทั้งลูกเสือเหล่าสมุทรและเหล่าอากาศ

กลุ่ม 4 นายหมู่ รองนายหมู่ และลูกเสือ

2. เครื่องแบบแต่ละกลุ่มมีทั้งชายและหญิง ทั้งทั่วไปและเครื่องแบบพิเศษ ประกอบด้วย

- 2.2 หมวก
- 2.3 เสื้อ
- 2.4 กางเกง, กระโปรง
- 2.5 ผ้าผูกคอ
- 2.6 เข็มขัด
- 2.7 ถุงเท้า
- 2.8 รองเท้า

3. เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำหรับพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

4. เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

- 4.1 เครื่องหมายจังหวัด
- 4.2 สายนกหวีด หรือสายบีค
- 4.3 เครื่องหมายตำแหน่ง
- 4.4 เครื่องหมายรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 4.5 เครื่องหมายสังกัด
- 4.6 เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น
- 4.7 เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นสูงแบบดจ์

5. เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือหน่วยพิเศษ

- 5.1 กองลูกเสือสามัญวุฒิชีราวุฒวิทยาลัย
- 5.2 กองลูกเสือสามัญที่ 1 พระปฐมวิทยาลัยในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 5.3 หน่วยสวัสดิภาพนักเรียน

โอกาสแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

1. การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และ/หรือฝึกอบรมลูกเสือ
2. พิธีการของลูกเสือ
3. ควบคุมแถวลูกเสือออกนอกบริเวณที่ตั้ง
4. ตามกำหนดการ
5. ในงานอื่น ๆ ที่เหมาะสม

หมายเหตุ

- ทั้งนี้ ต้องดำรงตำแหน่งทางลูกเสือด้วยการแต่งตั้ง หรือโดยตำแหน่งตาม พ.บ.ร.ลูกเสือ
- ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือแพรแถบตามสิทธิ์ของตนได้
- ผู้ใดแต่งเครื่องแบบลูกเสือ โดยไม่มีสิทธิ์ หรือแต่งเลียนเครื่องแบบลูกเสือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

สัญญาณมือรูปแฉวต่าง ๆ

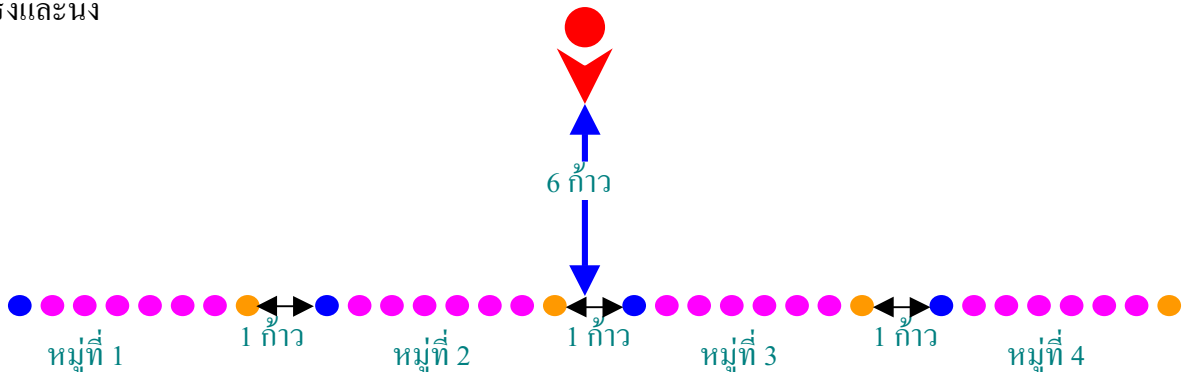
การใช้สัญญาณมือเรียกแฉวเป็นรูปแบบต่าง ๆ นั้น ก่อนจะเรียกแฉว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้เรียกจะต้องหาที่ให้เหมาะสมเสียก่อนและยืนตรง แล้วจึงเรียก “กอง” (ถ้าเป็นลูกเสือสำรองเรียก “แพ็ค”) พร้อมทั้งให้สัญญาณมือทันที ในการฝึกตามบทเรียนต่อไปนี้จะสมมุติว่ามีลูกเสือ 6 หมู่ เพื่อสะดวกแก่การทำทำความเข้าใจตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแฉวของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ดังนี้

1. หน้ากระดานแฉวเดียว

ถ้าผู้เรียกแฉวยืนอยู่ในท่าตรง มือแบบทั้งสองข้างเหยียดตรงเสมอแนวไหล่ หันฝ่ามือไปข้างหน้า แล้วเรียก “กอง” ให้รองนายหมู่ ๆ ที่ 3 และนายหมู่ ๆ ที่ 4 ระยะเคียง 1 ก้าว เป็นหลักอยู่ตรงหน้า ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ต่อ ๆ ไป คือ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก ลูกเสือทุกคนสละบัพทนาการไปทางซ้าย ถือนรองนายหมู่ที่ 3 เป็นหลัก จัดแถวหน้ากระดานซำเลียงดูองคนที่ 3 เป็นหลัก หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 อยู่ทางขวามือของผู้เรียก ลูกเสือทุกคนสละบัพทนาการไปทางขวา ถือนายหมู่ที่ 4 เป็นหลัก จัดแถวหน้ากระดานซำเลียงดูหน้าองคนที่ 3 เป็นหลัก

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่ซ้ายสุดของแถว) ยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพกให้ฝ่ามือพักอยู่บนสะโพกนิ้วมือเหยียดชิดและชี้ลงพื้น นิ้วกลางอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง สอกอยู่เสมอแนวลำตัว การจัดแถวใช้แขนขวาจรดปลายสอกซ้าย เป็นการจกระยะเคียงระหว่างบุคคล

ผู้เรียกแฉวตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสละบัพทนาการกลับมายุ่งในท่าตรงและนิ่ง

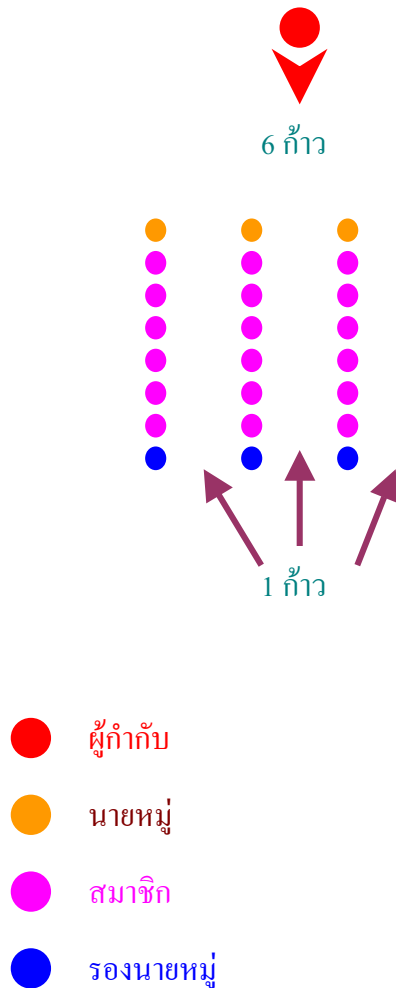

- ผู้กำกับ
- นายหมู่
- สมาชิก
- รองนายหมู่

2. แฉวตอน

ผู้เรียกแฉวยืนอยู่ในท่าตรง มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงไปข้างหน้านานกับพื้น หันฝ่ามือเข้าหากันและขนานกัน เรียก “กอง” ให้ลูกเสือทุกหมู่มาเข้าแถวหน้าผู้เรียก นายหมู่อยู่หน้าลูกหมู่เรียงกันต่อไป ให้นายหมู่หมู่ที่ 3 และนายหมู่ที่ 4 เป็นหมู่หลัก อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ต่อ ๆ ไป คือ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก นายหมู่สับัดหน้าไปทางซ้าย ถือนายหมู่ที่ 3 เป็นหลัก หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 อยู่ทางขวามือของผู้เรียก นายหมู่สับัดหน้าไปทางขวา ถือนายหมู่ที่ 4 เป็นหลัก นอกนั้นลูกเสือทุกคนจัดให้ระยะต่อระหว่างบุคคลของแต่ละหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน หรือประมาณ 1 ก้าว และให้ตรงคอคนหน้า

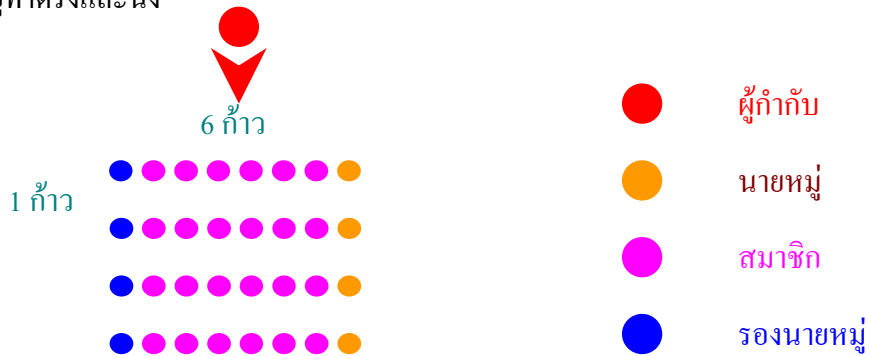
การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่ซ้ายสุดของแถว) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก (เหมือนคางคกหน้ากระดานแถวเดี่ยว) เป็นการจ้ดระยะเคียงระหว่างบุคคล ผู้เรียกแฉวตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

3. แฉวน้ำกระดานหมูปิดระยะ

ผู้เรียกแถวยืนอยู่ในท่าตรง มือกำทั้งสองข้าง เขยียดตรงไปข้างหน้านานกับพื้น งอข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากันแล้วเรียก “กอง” ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 มาเข้าแถวหน้าผู้เรียกนายหมู่อยู่ขวามือ ลูกหมู่อยู่ซ้ายมือเข้าแถวเป็นแถวหน้ากระดาน โดยให้กึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียกห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ต่อ ๆ ไป เข้าแถวหน้ากระดานเช่นเดียวกัน แต่อยู่ต่อหลังจากหมู่แรกตามลำดับ ระยะต่อระหว่างหมู่ห่างประมาณ 1 ช่วงแขน หรือประมาณ 1 ก้าว

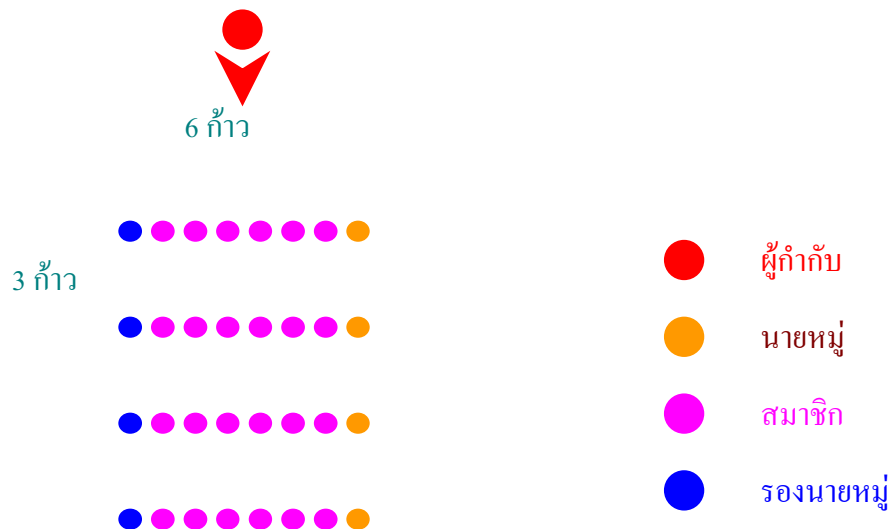
การเข้าแถวให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่ซ้ายสุดของแถว) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวาเป็นการจัดระยะเคียงระหว่างบุคคล ผู้เรียกแถวตรวจจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ท่าตรงและนิ่ง

4. แฉวน้ำกระดานตอนหมู่เปิดระยะ

ผู้เรียกแถวยืนอยู่ในท่าตรง มือกำทั้งสองข้าง งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้าแขนไปข้างหน้าเรียก “กอง” ให้ลูกเสือทุกคนมาเข้าแถวเหมือนแถวหน้ากระดานปิดระยะ แต่ระยะต่อของหมู่ขยายออกไปทางด้านหลัง ห่างประมาณ 3 ช่วงแขน หรือประมาณ 3 ก้าว

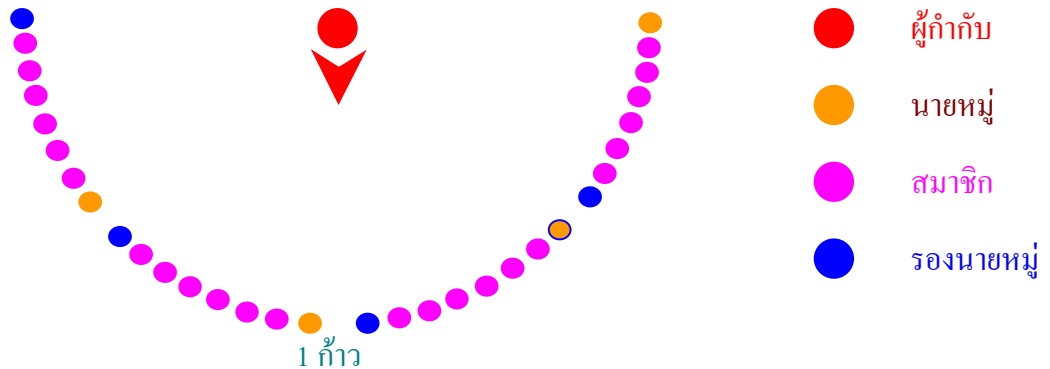
การจัดแถวและการสั่ง “นิ่ง” ปฏิบัติเหมือนแถวหน้ากระดานตอนหมู่ปิดระยะ

5. แถวครึ่งวงกลมหรือรูปเกือกม้า

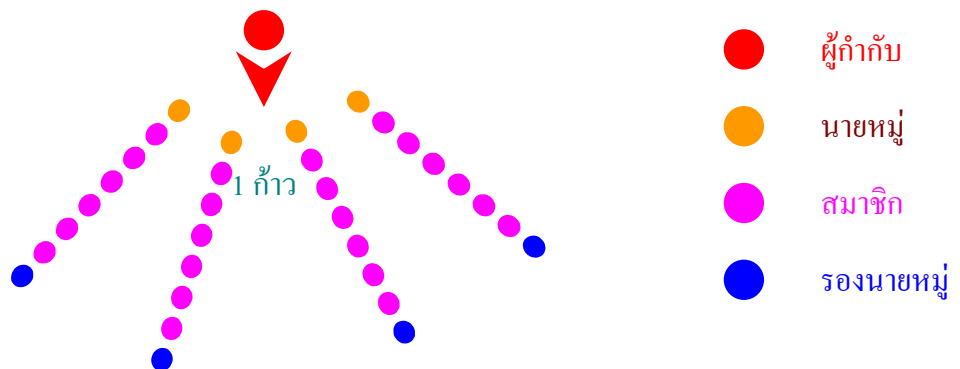
ผู้เรียกอยู่ในท่าตรง มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง คู้ฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัวประสานกันด้านหน้าซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม เรียก “กอง” ปล่อยให้สื่อหมู่ที่ 1 ยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียกโดยนายหมู่ที่ 1 ยืนอยู่แนวเดียวกับผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกพอสมควร กับแถวที่จะเป็นรูปครึ่งวงกลม หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไป อยู่ด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับจนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายหรือรองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายยืนอยู่เป็นเส้นตรงเดียวกันกับผู้เรียกและนายหมู่ ๆ แรก ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง

ระยะเคียงระหว่างบุคคล ระหว่างหมู่และการตรวจแถวสั่ง “นิ่ง” ปฏิบัติเหมือนหน้ากระดานแถวเดียว

6. แถวรัศมีหรือล้อเกวียน

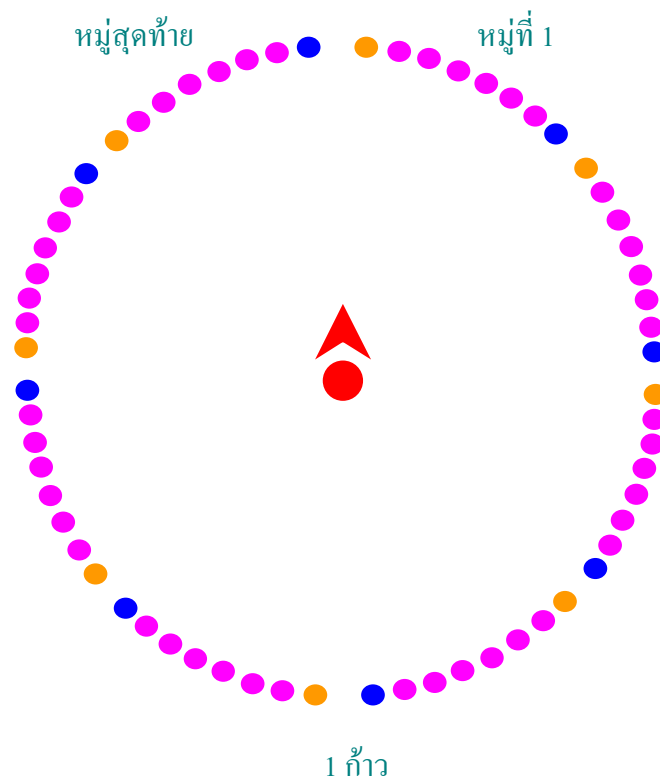
ผู้เรียกยืนอยู่ในท่าตรง มือขวาแบคู้ว่า กางนิ้วออกทุกนิ้ว ชูแขนไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา ให้มองเห็นได้ แล้วเรียก “กอง” ปล่อยให้สื่อทุกหมู่มาเข้าแถวเป็นรูปแถวตอนหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 8 ก้าว เป็นรูปรัศมี โดยให้นายหมู่ที่ 1 อยู่ด้านหน้าทางซ้ายมือผู้เรียกประมาณ 45 องศา หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไป อยู่ด้านซ้ายของหมู่ที่ 1 ตามลำดับ ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง ระยะต่อของแต่ละคนในหมู่ห่างประมาณ 1 ช่วงแขน ระยะเคียงระหว่างนายหมู่ต่อนายหมู่ห่างพอสมควร และนายหมู่ ๆ สุดท้ายจะอยู่ด้านหน้าขวามือของผู้เรียก ประมาณ 45 องศา

7. แฉวงกลม

ผู้เรียกยืนอยู่ในท่าตรง มือแบบทั้งสองข้าง เหยียดตรงลงข้างล่าง คว่าฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัว ประสานกันจากด้านหน้าถึงด้านหลังช้า ๆ เป็นรูปวงกลม เรียก “กอง” ให้หมู่ที่ 1 ยืนเคียงข้างท้ายซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่ที่ 1 วิ่งมายืนเคียงข้างทางซ้ายมือของผู้เรียก ระยะเคียงห่างผู้เรียก 1 ฝ่ามือ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ด้านซ้ายของหมู่ที่ 1 ไปตามลำดับ จนถึงรองนายหมู่สุดท้ายจะมายืนเคียงข้างทางขวามือของผู้เรียก ระยะเคียงประมาณ 1 ฝ่ามือ

ระยะเคียงระหว่างบุคคล ระหว่างหมู่และการตรวจแถวและสั่ง “นิ่ง” เหมือนหน้ากระดานแถวเดียว

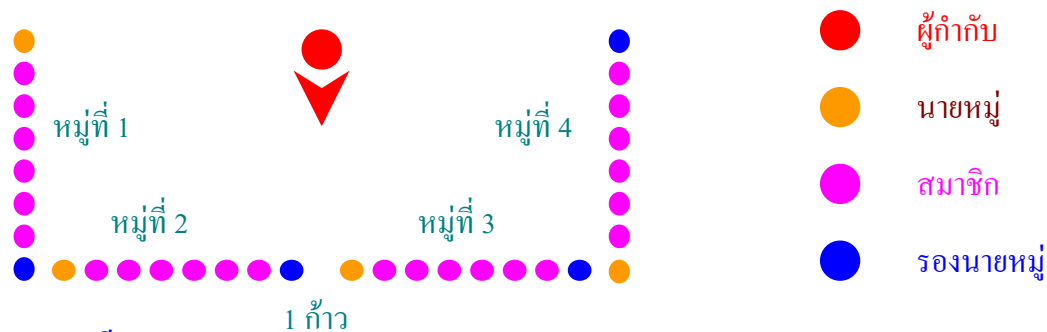

- ผู้กำกับ
- นายหมู่
- สมาชิก
- รองนายหมู่

8. แถวลีเหลี่ยมเปิด

ผู้เรียกยืนอยู่ในท่าตรง งอข้อศอกทั้งสองข้างขึ้น แขน่มือทางซ้ายไปข้างหน้า ให้ฝ่ามือขวาทับหลังมือซ้ายเสมอระดับตา แล้วเรียก “กอง” ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 มาเข้าแถวหน้ากระดานทางซ้ายมือของผู้เรียก ให้นายหมู่อยู่เสมอกับผู้เรียก คืบตามด้วยหมู่ที่ 2 ส่วนหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 ให้มาเข้าแถวหน้ากระดานตรงหน้าผู้เรียกให้ต่อจากหมู่ที่ 6 ตามลำดับ โดยให้ระยะเคียงระหว่างหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 อยู่ตรงกับผู้เรียก ทำมุมฉากกับแถวของหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 และให้หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 เข้าแถวหน้ากระดานทางขวามือผู้เรียก โดยต่อจากหมู่ที่ 4 ตามลำดับ และให้หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 เป็นแถวหน้ากระดานเป็นมุมฉากกับแถวของหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 และรองนายหมู่ที่ 6 อยู่เสมอกับผู้เรียก ทุกหมู่หันหน้าเข้าหากัน

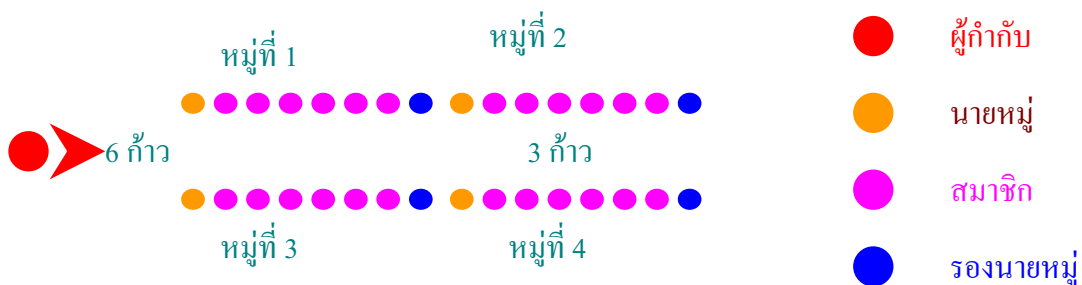
การเข้าแถว การจัดระยะเคียงและการตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” เหมือนหน้ากระดานแถวเดี่ยว

9. หมู่แถวตอนเรียงสอง

ผู้เรียกยืนอยู่ในท่าตรง ชูแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้าเหยียดตรงเสมอไหล่ หันหลังมือเข้าหากัน ทำซ้ำ ๆ แล้วเรียก “กอง” ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 เป็นหลัก วิ่งมาเข้าแถวตอนตรงหน้าผู้เรียกและให้นายหมู่ทั้งสองเป็นหลัก อยู่ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว ให้หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 มาเข้าแถวตอน ต่อจากหมู่ที่ 1 ตามลำดับ และหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 มาเข้าแถวตอนต่อจากหมู่ที่ 4 ตามลำดับ

การเข้าแถว ให้จัดระยะเคียงระหว่างหมู่ห่างประมาณ 3 ช่วงแขน หรือประมาณ 3 ก้าว ระยะต่อระหว่างบุคคลในหมู่ห่าง 1 ช่วงแขน ระยะระหว่างหมู่ให้เว้นระยะพองาม คือ ให้เกินกว่า 1 ช่วงแขนบ้างเล็กน้อย แต่ละแถวให้จัดแถวตรงคอดหน้า ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง”

การใช้สัญญาณมือสั่งแถว “ตรง” “นิ่ง” หรือ “พัก”

1. ผู้กำกับลูกเสือ อาจใช้คำสั่งด้วยวาจาหรือด้วยท่าทางก็ได้ คือ ใช้แขนขวา มือกำกระดูก หรือสปริงแขนเข้าหาตัว โดยใช้กำมืออยู่เสมอหัวเข็มขัด แทนคำสั่ง “ตรง” หรือ “นิ่ง”
2. มือกำ สลักหรือสปริงแขนขวาออกไปจากลำตัวทางขวา แทนคำสั่ง “ตามระเบียบ พัก”
3. เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงและมีระเบียบ ก่อนจะใช้สัญญาณมือสั่งแถว ควรใช้เสียงเรียกเตือนด้วยคำว่า “กอง” (ถ้าเป็นลูกเสือสำรองเรียก “แพ็ค”) แล้วจึงใช้สัญญาณมือสั่งแถว

หมายเหตุ

1. การสั่งแถว “แยก” เมื่อจบการฝึกตอนหนึ่ง เพื่อจะไปฝึกต่อในวิชาอื่น หรือเพื่อย้ายสถานที่ฝึกให้ส่งลูกเสืออยู่ใน “ท่าตรง” ก่อนแล้วสั่งว่า “กอง...แยก” เมื่อลูกเสือได้รับคำสั่งให้ทุกคนทำขาหันเดินแยกออกไปทางขวามือของตนตามลำพัง
2. เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมในวันนั้น ๆ แล้ว ให้ส่งลูกเสืออยู่ในท่าตรงก่อนแล้วสั่งว่า “กอง, เลิก” เมื่อลูกเสือได้รับคำสั่งให้ทุกคนทำ วันทยหัตถ์ หรือทำ “วันทยาอูฐ” ตามลำพังตนเอง และกล่าวถ้อยคำว่า “ขอขอบคุณครับค่ะ” แล้วเอามือลงและทำขาหันเดินแยกออกไปทางขวามือของตน

สัญญาณนกหวีด

สำหรับการฝึกประจำวันหรือใน โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่ห่างไกลจากลูกเสือใช้สัญญาณประเภทอื่นไม่สะดวก ก็ใช้สัญญาณนกหวีด คือ

1. เป่ายาว 1 ครั้ง (————) หมายความว่า “เงียบ, หยุด, คอยฟังคำสั่ง”
2. เป่ายาว 2 ครั้ง (———, ———) หมายความว่า “ทำต่อไป, เดินต่อไป”
3. เป่าสั้นติด ๆ กัน (-----) หมายความว่า “รวมกอง”
4. เป่าสั้นยาวสลับกัน (——— ———) หมายความว่า เกิดเหตุ “เตรียมพร้อม”
5. เป่าสั้นสามครั้ง ยาวหนึ่งครั้ง (——— ———) หมายความว่า “เรียกนายหมู่มาที่นี่”
6. เป่ายาวสามครั้ง สั้นหนึ่งครั้ง (——— ———) หมายความว่า “ชักธงลง”

หมายเหตุ

1. ก่อนให้สัญญาณ (2-6) แต่ละครั้ง นั้น ให้สัญญาณข้อ (1) ก่อนเสมอไป เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่า จะใช้สัญญาณอะไร
2. การใช้สัญญาณก็ครั้ง ขึ้นอยู่ที่ผู้รับคำสั่ง ได้ยินและปฏิบัติ แล้ว ก็หยุดให้สัญญาณได้